

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 639/2015-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 16. decembra 2015 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátkou JUDr. Darinou Solárovou, Škultétyho 3, Košice, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice I v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 19/2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. septembra 2015 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa

čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 19/2012 (ďalej len „napadnuté konanie“).

Sťažovateľ uviedol, že:

„podal dňa 24.1.2012 na Okresnom súde Košice I. návrh na začatie konania o vyporiadanie BSM.

... na uznesenie súdu zo dňa 31.1.2012 č. k. 13C19/2012 reagoval obratom podaním - vyjadrením zo 17.2.2012, doručeným súdu dňa 17.2.2012.

K vyjadreniu odporkyne v konaní o BSM zo dňa 29.2.2012 sa vyjadril sťažovateľ podaním doručeným súdu dňa 23.5.2012.

Prvé pojednávanie sa konalo dňa 28.5.2012, toto však bolo odročené z dôvodu mimosúdnej dohody za účelom ktorej bola účastníkom súdom poskytnutá lehota 60 dní.

Listom z 11.6.2012 ... požiadal právnu zást. odporkyne, ktorá bola pasívna, o uzavretie písomnej dohody o vyporiadaní BSM.

... podaním doručeným súdu dňa 1.8.2012 oznámil súdu, že k dohode o vyporiadaní BSM nedošlo a preto žiada aby súd pokračoval v konaní.

Podaním stanoviskom zo 14.8.2012 doručeným súdu 14.8.2012... opakovane žiadal súd aby o návrhu konal, lebo nedošlo k mimosúdnej dohode v stanovenom termíne pre pasivitu právnej zástupkyne odporkyne. / 4 mesačný prieťah /

Druhé pojednávanie sa konalo až dňa 12.12.2012, kedy po výsluchu účastníkov konania bolo pojednávanie odročené s tým, že bude nariadené znalecké dokazovanie na hodnotu bytu.

V uvedenom období sa súčasne... podaniami doručenými súdu dňa 20.12.2012, dňa 24.1.2013 a dňa 1.2.2013 domáhal od právnej zást. odporkyne uzavretia mimosúdnej dohody, s ktorými neuspel.

Na list súdu z 11.3.2013 odpovedal... podaním doručeným súdu dňa 12.3. 2013 a znovu... žiadal o pokračovanie v konaní pričom pripojil list adresovaný práv. zást. odporkyne zo dňa 5.3.2013.

... dňa 31.5.2013 podal predsedovi okresného súdu sťažnosť na prieťahy v konaní, na ktorú odpovedal predseda súdu listom z 11.6.2013 v tom zmysle, že sťažnosť nie je dôvodná.

Až po podaní sťažnosti predsedovi súdu súd dňa 7.6.2013 vydal uznesenie 13C19/2012-64, ktorým ustanovil súdneho znalca na ocenenie bytu a uznesením z 27.9.2013 č. k. 13C19/2012-99 priznal znalcovi odmenu. / 6 mesačný prieťah /

Odporkyňa ani jej práv. zást. sa na pojednávanie súdu nariadené na deň 26.2.2014 nedostavila bez vážneho dôvodu, preto sťažovateľ podaním doručeným súdu dňa 24.2.2014 navrhol aby jej súd uložil pokutu. / 4 mesačný prieťah /

Ďalšie 4 pojednávanie sa konalo dňa 4.4.2014 a bolo odročené na deň 18.6.2014 za účelom ďalšieho dokazovania, kedy po vykonanom dokazovaní bolo pojednávanie odročené na deň 15.10.2014 a po vykonanom dokazovaní toto bolo odročené na deň 16.1.2015.

Pojednávanie určené na deň 16.1.2015 bolo zrušené a odročené na deň 18.3.2015, ktoré bolo zrušené z dôvodu hospitalizácie odporkyne...“.

Sťažovateľ ďalej konštatoval, že „Pretože v konaní bolo vykonané potrebné dokazovanie a v predmete konania už nebolo nič sporné a preto aj účasť odporkyne na pojednávaniach už nebola potrebná, pretože odporkyňa mala práv. zástupkyňu, sťažovateľ podaním doručeným súdu 17.3.2015 žiadal aby súd vo veci konal a rozhodol na vytýčenom pojednávaní.

Súd na návrh navrhovateľa dodnes nijak nereagoval a pojednávanie nevytýčil, aj keď súdne konanie už trvá skoro 4 roky.“.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„Okresný súd Košice I porušil základné právo sťažovateľa v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 19/2012 aby sa vec prerokovala bez zbytočných prieťahov, zaručené mu čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a aby sa vec prerokovala v primeranej lehote, zaručené mu čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Okresnému súdu Košice I. ukladá povinnosť vo veci sťažovateľa konať v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 19/2012, čo najrýchlejšie.“

Ďalej sťažovateľ žiada, aby mu ústavný súd priznal finančné zadosťučinenie v sume 2 000 € a úhradu trov konania.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh prerokuje bez prítomnosti sťažovateľa a zisťuje, či sťažnosť spĺňa zákonom predpísané náležitosti a či nie sú dôvody na jej odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd odmietnuť aj sťažnosť, ktorá je zjavne neopodstatnená.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

O zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti, ktorou sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ide vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05).

Predmetom konania pred ústavným súdom je rozhodovanie o návrhu sťažovateľa na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, pričom postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 19/2012 mali podľa sťažovateľa vzniknúť zbytočné prietahy, čím malo dôjsť aj k porušeniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy si ústavný súd osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 280/08).

Z judikatúry ústavného súdu ďalej vyplýva, že nie každý prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (III. ÚS 199/02, I. ÚS 154/03). Pojem „zbytočné prietahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý možno vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne.

V prípade, ak ústavný súd zistí, že postup všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné priet'ahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (a čl. 6 ods. 1 dohovoru), návrh odmietne ako zjavne neopodstatnený (I. ÚS 38/04, III. ÚS 24/04, III. ÚS 372/06).

Ústavný súd zo zapožičaného súdneho spisu zistil, že priebeh napadnutého konania bol takýto:

Dňa 24. januára 2012 s'ťažovateľ v konaní vystupujúci na procesnej strane navrhovateľa doručil okresnému súdu návrh na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva bývalých manželov.

Dňa 31. januára 2012 okresný súd odoslal účastníkom konania výzvy a poučenia podľa § 114 Občianskeho súdneho poriadku a odporkyňi aj návrh, aby sa k nemu písomne vyjadrila.

Dňa 7. marca 2012 okresný súd nariadil pojednávanie na 28. máj 2012. Na tomto pojednávaní navrhovateľ a právna zástupkyňa odporkyne požiadali súd o poskytnutie lehoty pre účely uzavretia mimosúdnej dohody o vyporiadaní BSM. Súd pojednávanie odročil na neurčito a poskytol účastníkom konania lehotu 60 dní na mimosúdne vyporiadanie.

Dňa 1. augusta 2012 s'ťažovateľ okresnému súdu oznámil, že medzi účastníkmi konania k dohode o vyporiadaní BSM nedošlo, a preto žiada súd, aby v konaní pokračoval.

Dňa 7. augusta 2012 okresný súd nariadil vo veci pojednávanie na 12. december 2012. Na tomto pojednávaní vykonal výsluch navrhovateľa a odporkyne a pojednávanie odročil na neurčito pre účely nariadenia znaleckého dokazovania.

Uznesením č. k. 13 C/19/2012-64 zo 7. júna 2013 okresný súd nariadil znalecké dokazovanie znalcom z odboru stavebníctva, odvetvia odhadu hodnoty nehnuteľností a vypracovaním znaleckého posudku poveril [REDACTED].

Znalec doručil okresnému súdu znalecký posudok 27. augusta 2013.

Uznesením č. k. 13 C/19/2012-99 z 27. septembra 2013 okresný súd priznal odmenu znalcovi za vypracovanie znaleckého posudku.

Dňa 2. decembra 2013 okresný súd nariadil termín pojednávania na 26. február 2014.

Dňa 24. februára 2014 odporkyňa prostredníctvom právnej zástupkyne požiadala o odročenie pojednávania nariadeného na 26. február 2014 z dôvodu jej dočasnej pracovnej

neschopnosti a pripojila doklad vystavený ošetrujúcou lekárkou. Pojednávanie nariadené na 26. február 2014 okresný súd odročil bez prejednávania veci na 4. apríl 2014.

Pojednávanie 4. apríla 2014 okresný súd po prejednaní veci odročil na 18. jún 2014 pre účely doplnenia dokazovania výsluchom navrhnutých svedkov.

Pojednávanie nariadené na 18. jún 2014 okresný súd po prerokovaní veci odročil na 15. október 2014 pre účely doplnenia dokazovania predložením listinných dôkazov.

Pojednávanie nariadené na 15. október 2014 okresný súd po prerokovaní veci odročil na 16. január 2015 pre účely doplnenia dokazovania.

Pojednávanie nariadené na 16. január 2015 okresný súd odročil na 18. marec 2015 z dôvodu hospitalizácie vybavujúcej sudkyne v nemocničnom zariadení.

Dňa 4. marca 2015 právna zástupkyňa odporkyne okresnému súdu oznámila, že odporkyňa je od 24. februára 2015 práceneschopná a je hospitalizovaná na jednotke intenzívnej starostlivosti v Univerzitnej nemocnici L. Pasteura v Košiciach. Zároveň požiadala okresný súd, aby pojednávanie nariadené na 18. marec 2015 odročil na neurčito podľa vývoja zdravotného stavu odporkyne.

Termín pojednávania nariadený na 18. marec 2015 bol zrušený na žiadosť odporkyne z dôvodu jej pracovnej neschopnosti a hospitalizácie.

Dňa 12. mája 2015 súd vyzval právnu zástupkyňu odporkyne, aby oznámila okresnému súdu, či zdravotný stav odporkyne jej dovoľuje zúčastniť sa súdnych pojednávaní.

Dňa 29. mája 2015 právna zástupkyňa odporkyne okresnému súdu oznámila, že nepriaznivý zdravotný stav odporkyne jej naďalej nedovoľuje zúčastňovať sa súdnych pojednávaní.

Dňa 22. júna 2015 okresný súd vyzval právnu zástupkyňu odporkyne, aby oznámila súdu, či odporkyňa trvá na osobnej účasti na pojednávaniach alebo či okresný súd môže konať vo veci v jej neprítomnosti.

Dňa 10. júla 2015 právna zástupkyňa odporkyne okresnému súdu oznámila, že odporkyňa trvá na osobnej účasti na pojednávaniach a že hneď, ako dôjde k zlepšeniu jej zdravotného stavu do takej miery, že bude schopná sa zúčastniť pojednávaní, bez zbytočného odkladu to oznámi okresnému súdu.

Dňa 25. augusta 2015 okresný súd opakovane vyzval právnu zástupkyňu odporkyne, aby doručila okresnému súdu potvrdenie od ošetrojúceho lekára odporkyne, či odporkyňa sa môže zúčastňovať súdnych pojednávanií.

Dňa 11. septembra 2015 právna zástupkyňa odporkyne doručila okresnému súdu lekárske potvrdenie o tom, že zdravotný stav odporkyne jej neumožňuje zúčastňovať sa súdnych pojednávanií.

Dňa 12. októbra 2015 okresný súd opakovane vyzval právnu zástupkyňu odporkyne, aby oznámila, či zdravotný stav odporkyne jej už umožňuje zúčastňovať sa súdnych pojednávanií, resp. či odporkyňa súhlasí, aby okresný súd pokračoval v konaní bez jej prítomnosti.

Ústavný súd na základe vyhodnotenia doterajšieho priebehu konštatuje, že hoci postup okresného súdu v napadnutom konaní nebol celkom bez prietáhov (napr. okresný súd vypracoval uznesenie o ustanovení znalca až 7. júna 2013, teda po viac ako 5-tich mesiacoch od nariadenia znaleckého dokazovania na pojednávaní uskutočnenom 12. decembra 2012), intenzita prietáhov s prihliadnutím na všetky okolnosti veci však nedosiahla podľa názoru ústavného súdu taký stupeň závažnosti, ktorý by mohol jednoznačne viesť k záveru o porušení základného práva sťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru), a súčasný stav konania ani definitívne nevylučuje možnosť prejednávania predmetnej veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (III. ÚS 24/04, III. ÚS 67/04).

Ústavný súd ďalej poznamenáva, že na ťarchu okresného súdu v súvislosti s predĺžením napadnutého konania nemožno pripísať ani časové obdobie, o ktorého poskytnutie požiadali okresný súd účastníci konania pre účely pokusu uzavrieť mimosúdnu dohodu, ale ani obdobie od 24. februára 2015, od kedy sa v merite veci nekonalo na základe riadne vydokladovanej práceneschopnosti odporkyne, ktorá okresnému súdu oznámila, že trvá na svojej osobnej účasti na nariadených pojednávaniach. V tejto súvislosti je potrebné taktiež poznamenať, že okresný súd písomnými dopytmi u právnej zástupkyne

odporkyne systematicky overuje jej aktuálny zdravotný stav v snahe pokračovať v konaní o merite veci.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť sťažovateľa, ktorou namieta porušenie svojho základného práva garantovaného čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 19/2012 podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, odmietol pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá, ústavný súd sa už ďalšími návrhmi sťažovateľa na ochranu ústavnosti v nej uplatnenými nezaoberal.

Ústavný súd napokon dodáva, že toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej v zmysle § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni tomu, aby po splnení všetkých zákonom predpísaných náležitostí sťažovateľ v tejto veci za predpokladu, že by v ďalšom priebehu napadnutého konania dochádzalo k zbytočným priet'ahom, predložil ústavnému súdu novú sťažnosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. decembra 2015